

Womhaj Bóh!

Czykło 33.
18. augusta.

Łětnik 5.
1895.

Szerbske njedzelske łopjenka.

Wudawaju ło kóždy kóbotu w Škmoleskej knihicizšcežetni w Budyschinje a łu tam dostacž sa šchwórtlětnu pschepłatu 40 np.

10. njedzela po śwj. Trojicy.

Śap. štuff. 9, 6: „Anježe, sčto chzešch, so bych cžinik?”

Jako tam Sawl tichepjetaty a šporażeny na semi ležešche a tamny s njebjek hlóš, kotryž bě šakłyschal, jemu pschezo hišče do wuščow kłinczešche: „Ja šym tón Ješus, kotrehož ty pschescžehašch. Tebi budže cžežto pscheczimo wótre mu kowacz“, — bě jemu, kaž był ło jemu něchtó najmóznischi do pucža wustupik, kiž bě tajki šylny, so jeho niz ničto pschewinycz njemóže. Duž Sawl wšchón pokorny a šwólny wysche ło t njebju pohladny ło prašchejo: „Anježe, sčto sechzešch, so dyrbjat ja cžinicz?”

Glej, tajki bu tónle špjecziwny cžlowjek s jenyum dobom pošluchny a šwólny, tónle horby a naduty s jenyum dobom pokorny, so temu pocža „Anjes“ rělacž, kotrehož bě dotal pschescžehač a hanič. Haj, nětkle bě Sawl, kiž bě šebi šamemu dotal „wšchón prawny“ wušdač, se šwojim nadutym duchom tajki škludny a porażeny, so Ješuskej t nohomaj padže, šhudy a nahi, wopuschženy a hubjeny, kaž hewač nihdy ženje. A nětkle šebi dale wjazy na žane šwoje prawo a prawišna njemyšlešche, ale ło wšchón temu do jeho wole poda, kotryž žanej wušči nima sa horbych a wuhordženych duchow, ale kiž jenicžkim šrudnym, potulеныm a tyščnym duščam šwólne šwoju miłosč poškicža.

Anježe, sčto dyrbjat ja cžinicz? Tole je štajne přenje praščenje w dušči tajkich cžlowjekow, kotřiž počžnu wěricž a šwojemu Anjesej pošluchacz. „Wy mužojo, lubi bratišo,

sčto dyrbimy cžinicz.“ Takle woprašča ło tamna cžrojda wěrjazych přenje šwjatki, jako běchu jim Šětrowe šłowa psches wutrobu pschecžle, so běchu wšchitzy kaž šatorhnyeni, dokelž bě jim Šětr prajik: „Wy seče teho, kotrehož bě wam Bóh sa šbóžnika šdarik, na šščiž pschibili a škónzowali.“ — Takle je tež Sawl šawolač, jako bě wšchón šatorhnyeny a na dušči šrudženy.

O to je něšchtó duščne a rjane, hdyž něchtó s tajkimle šwojim praščenjom Božej šwjatej woli durje do šwojeje wutroby wotewri, a hdyž šměrom štejo powoštanje, cžichi a pokorny, a ło po tym wjesčž da wot teho, kiž je našch jenicžki prawny wěrnny wucžet a wodžet.

To je něšchtó lubošne, hdyž je cžlowjek počžal wěricž, a jako tajki te stare šle pucže wopuschžči, po kotrychž bě dotal šhodžik, ło wač wjazy sa tym njeprašča, sčto bě ło dotal jeho cžetu a šrwi špodobačo, abo sčto ło šwětej a šwětnym ludžom lubi.

To je rjany špoczatk noweho žiwjenja, hdyž cžlowjek njecha dale wjazy po šamej šwojej woli žiwny bycz a po šwojim wušdacžu, ani po šwojim štarym šwucženju, ale jenicžzy po wěcžnje dobrej a dokonjanej, šwjatej a prawej Božej woli, kotraž cžlowjeka štajnje do wšcheho šboža a žohnowanja wjedže.

Šhwalba budž Bohu sa wšchu jeho miłosč, so wón cžlowjeka tak šapschimnje, so dyrbi ło tajki takle prašhecž a ło wobhonjecž w šwjatym pišmje a pola dobrnych ludži, kiž s nim derje mēnja, so přjedy žaneho pokoja nima, doniž šebi njeje na tole praščenje šwoje wotmolwjenje namakač: „Anježe, sčto dyrbjat ja cžinicz?”

Schtóž ja Božim šwětkom šlědži, temu budže hižo w šwojim czaſu ta prawa rańſcha ſerniczka ſeſtheadžec, ſo budže potom Bože šlónzo wohladac, to prawe Bože šlónzo wſcheje prawdoſcze — Jeſuſa naſcheho ſbóžnika, kiž cžlowjeka ſ jeneje kraſnoſcze a jaſnoſcze do druheje domjedže, jeho, kiž nam wſchēm praji: Ja ſym to šwětko teho šwěta, a ſchtóž ja mnu šlědži, njeſawoſtanje nihdy w žanej cžmowej nozy, ale ſmėje ſpochi ſtajnu šwětkinu pſched ſobu.

Alle Sawl njewoſta pſchi ſamym ſwojim praſchenju, — wón da ſo do Damaska dowjeſc a da ſebi tam prajic, ſchto dyrbeſche cžinic, woſta tam tſi dny bjeſ widženja a woſlepjeny, njewſa niczo k ſebi, žanu jědž a žgne picže.

Sawl bē ſo wſchón do wſchitka k Bohu wobrocził a k Jeſuſej, ſwojemu wumožnikej. Wſchón do zyła bē wón potorchjeny a ſatorhjeny. Dofelž Boži duch w nim dželacſche, kiž chzyſche ſebi ſe Sawla noweho cžlowjeka wuſtworic, njejedžeſche Sawl niczo, ani njepowopta žanu kapku, doniž ſebi njemóžeſche prajic: „Wicho ſtare je we mni ſajchło, ja ſym nětkle wſchón i nowa narodženy“.

Schtóž chze žiwny bycz a žiwny woſtac, budž a woſtań ſobu ſe ſwojim ſbóžnikom žiwny. Jeniczki tón ma w ſebi prawu wěrnú wožiwjazu móž, a móže ju tež nam wſchēm ſdaric. Schtóž pať je ſe ſwojim ſbóžnikom žiwny, tón je kaž ſadowy ſchtom, kotryž w ſwojim czaſu ſwoj derje radženy plód nježe.

Tón Knjeſ tež naſ k ſebi woła, powoła, — ſchtóž ma wuſchi ſlyſhec, poſłuchaj na njeho, a wotewt jemu durje do ſwojeje wutrobny, ſo móht jeho hłóſ ſaſlyſhec, — k tajkemu ſechze naſch luby Knjeſ a ſbóžnik tež dženka hiſchcze pſchińc a pſchi nim jeho žiwe dny ſawoſtac hacž do ſameje wěcnoſcze.

Wěrnoscž biblije, ſaſitana pſchecziwo ieje njepſcheczelam.

Nowy testament wo towarſchnym (ſozialnym) praſchenju.

(Poſtracžowanje.)

Dobrocziwoſcž, ſpokojnoſcž. W prěnej kſchecziwanſkej woſadže nadeńdžeſch wulkú bratrowſku luboſcž. W jap. ſt. 2, 44. 45 wſchaf niczo wo „dželenju“ wobſedženſtwa njesteji, pſchetož ſt. 5 4 a 6; 12, 12 ſo hiſchcze wo privatnym wobſedženſtwe (wola, Marina kſeža) a wo ſaſtaranju kſudnych rěczy, ale nihto wo ſwojich kublach njepraji, ſo ſu jeho (ſt. 4, 32), ale dawacſche, hdžež bēſche nuſne, ſ njewobmjeſowanej woporniwocžju. Wliſto ſ tym ſpokojnoſcž ſwiſtuje. Schtóž chze mēcz, ſo by wužiwal, nihdy doſcž nima. Schtóž ma, ſo by druhim dawal, ma pſchezo hiſchcze něſchto ſa druhich wyſche, to huſto doſcž runje cži dopoſaža, kotſiž do bohattyh njepſluſcheja, pſchir. 1 Tim. 6, 6—11. Ef. 4, 28.

Kať derjecziwja dyrbjala tajka duchowna móž ſa naſche nětcziſche wobſtejnoſcze bycz! Hdžež n. pſch. ſu dželaczeſke wo- bydlenja, kotrež ſamej ſtrowoczi ſchodža, hdžež ſo mſda pſaczi, ſo cžlowjek wobſtac njemóže, hdžež žana njedžela njeje, hdžež ſo dželaczeſ njiz ſa cžlowjeka, ale jenož ſa dželaczeſki grat wobhladuje atd., tam ſo njebudže jenož w mjenje kſchecziwanſtwa najprjedy ſ dobrym cžinjenjom po mozach ſaſtupicž dyrbjecž, ale tam dyrbja ſo pſchede wſchēm drēmaze ſwědomnja wobdželenych a wſchitkich hromadže wubudžic. To wubudženje kſchecziwanſkich ſwědomnijow ſyluje pſches naſch wóžny kraj klineči. A to je ſaſlužba naſcheje ewangelſkeje žytkwe, ſo je ſ duchownej mozu Božeho ſłowa tak ſyluje wuſtupila.

Sozialdemokratija ſebi myſli, ſo je ſama bojoſcž pſched dželaczeſkimi polěpſchenje pſchinjeſla. Wny wěny, ſo ſo cži boja, kotſiž dobreho ſwědomnja nimaja. Alle my tež wěny, ſo ſ bojoſcze mudre wobhladnive ſkuttowanje njewuſhadža — a woprawdže polěpſchenje njepſchidže. Kſchecziwan pať, kotryž ſo woprawdže Boha boji a hewal nicžeho na ſwěcže, dyrbi a móže w towarſchnym hibanju ſtac, njepſchekalanu wot bohattyh, mozy a cžecze wulkich

abo ſam wot ſwojeho wužitka, ſo njehibuje pſched hrožajnym ludom, hłuchó pſchecziwo liſchczerſkim ſłowam. Tak móže wón cžinicž a ſkuttowacž, ſchtož je pſched Bohom prawe, w luboſcži k bratram, ſchtož je woprawdže wužitne, njehladajo na to, hacž ſo jemu ſchtó ſa to podžaluje.

Biblija pať kſchecziwanſkej ſtajnje ſwědomnje wóťſi. Wona je najlěpſcha towarſchka tych, kotſiž njeprawo cžerpja (Luk. 1, 51—53. 1 Pětr. 5, 5). Alle wona niž jenož njeprawe druhich poſtoſta, ale pſchede wſchēm njeprawo twojeje wutrobny, njedžiwajo na to, hacž to njeprawo rěka: nahrabnoſcž, hordoſcž, žadoſcziwoſcž, njeprawdoſcž, twjerdoſcž, njepoſłuchnoſcž, njedowěrjenje, ſawicž, hidženje.

Bjeſ tajkeje ſylneje duchowneje mozy, kotrejež najmóžniſchi ſwědł je nowy ſaſon, njeje ſpomozne, dale roſwivanje towarſch- neho žiwjenja móžne. Cžim wjazy ſo jej mozy ſpožczi, cžim lěpje budže.

Nabožina ſa zyly ſwět a luboſcž k wóžnemu krajej. Šbēhnjena je w nowym ſaſonju mjeſa bjeſ wſchelatimi narodami. Pſchecziwanizy praja, ſo je kſchecziwanſtvo njepſcheczel roſwivanja a runje tu mamy jažnu froczel do přědka. Židowſtvo bēſche lēt- ſtotetki ſo ſame pſchecziwanjo ſo zyly wot druhich ludow wot- ſaměnylo a nětko ſ tuteho ſo ſamowobmjeſowazeho luda nabožina ja zyly ſwět ſo wudobydže: „Tu njeje žid, ani Griecha.“ (Cžitaj jenotliwe ſthodženki teho roſwivanja w japoſchtoſkich ſkuttach: najprjedy jenož kſchecziwanjo ſe židow; ſt. 8 tež Samaritižy a jedyn pohan (komornik); ſt. 10 a 11 Korneliuſ; ſt. 11 w Antiochiji kſchecziwanſka woſada i pohanow; ſt. 13 Pawol; japoſchtoſ pohanow. A kať ſo Pawol je ſwojimi woſadami i pohanow pſches jene ſacžawa ſ woſadu w Jeruſalemje, to cžitacž niž jenož jap. ſt. 15, ale tež 1 Kor. 16, 1—4. 2 Kor. 8 a 9. Gal. 2, 7—10. Tajke roſwivanje je duch Boži ſkuttowal).

Wot ſozialdemokratijekeho wſcheho wótcziwanſkeho cžucža parowa- zeho ſmyſljenja je kſchecziwanſtvo ſdalene. Kſchecziwan praji: „Dajcže kſežorej, ſchtož je kſežorowe!“ Wobſtejaza wyſchnoſcž je porjad Boži, Rom. 13, 1—7, kotryž ma kſchecziwan ſwědomnja dla poſłuchacž. „Dawł, komuž dawł ſlyſcha; cžecž, komuž cžecž ſlyſcha!“ „Schtóž ſo pſchecziwo wyſchnoſcži ſtaji, tón ſtaji ſo pſchecziwo Božemu wuſtaju; pſchetož wona ſo podarnio i mjeczom njenožny.“ Jenož w jenyh padže je dowolene wyſchnoſcž njepoſłuchacž, hdž ſebi wona něchto žada, ſchtož je pſchecziwo Božej kaſni. „Boha dyrbi cžlowjek bble poſłuchacž, hacž cžlowjekow.“ Jap. ſt. 4, 19; 5, 29. Wotom pať ſo cžlowjek njepmē je ſbēžkarſkimi myſlemi woſycž, ale dyrbi wěrnocž rěczecž a ſa to cžerpicž. Tak wěrnocž dobywa. (Jeſuſowe wumrjecze. Wucžomnikow jaſtvo jap. ſt. 12; 16; 21; 28). Kſchecziwan proſy ſa kralow a wyſchnoſcž 1 Tim. 2, 2, runjež pohanſka wyſchnoſcž kſchecziwanſke woſady cžezko pſcheczeſhaſche. Duž wobſteji ſwobodna, w ſlych a dobrych dnjach ſwěrna wótcziwanſka luboſcž, runjež chze kſchecziwanſtvo zyly ſwět wopſchijecž.

(Poſtracžowanje.)

Sabnta ewangelſka woſada.

(Poſtracžowanje.)

Hdže pať bēſche wyſchnoſcž? — K wotwotwjenju doſaha, ſo njebu nihto ſa ſurowocž, na Thereſy Odſtril wopokaſanu, kſhoſtany. Tak bēſche ſjawnje, ſo njemóžachu tučzi wboſy wuſna- warjo na niſcho, kſhiba jeno na teho Knjeſa ſwoje dowěrjenje a ſwoju nadžiju ſtajič. A ſo woni to cžinjachu, to wopokaſuje wuſpěch jich cžerpjenja. Licžba ewangelſkich pſchezo roſcžeſche, ſamo w ſužodnych wſach bēchu nětoſi ewangelizy, mjēs nimi tajzy, kiž bēchu prjedy ſobu pſcheczeſharjo byli.

Žako bēſche jich na 50 duſchow, dha wobſaměnychu, ſebi žytkwicžku natwaricž. Najbližſcha ewangelſka woſada, Cžewjena Woda, bē ſnawo 4 hodžiny ſdalena, njelezeſche w Morawje ale w Cžěſtej a w ſymje ſtowo móžno njedē, tam dóncž. Najbližſcha morawſka ewangelſka woſada bēſche w Warowiz; ſchtóž chzyſche tam kēſchi kſhodžic, dyrbeſche ſtowo tſi dny woprowacž; ale ſamo to cžinjachu ewangelizy je Šwěbohova radži, jenož ſo móhtli ewangelſke přědowanje Božeho ſłowa ſlyſhecž. Woni chzychu pať w ſwojej přjedziwje Bože ſlužby mēcz a teho dla froczachu k natwarjenju žytkwe. To bēſche ſkutt wěny. Šſrědkow mējachu malo; woni bēchu i wjetſcha zyly kſudži ludžo; podpjery wot ſwojich ewangelſkich wěrybratrow mējachu tak derje kaž žaneje a tola ſebi ſwažichu, twar ſapocžecž. Katholižy jim ſadžewachu, hdžež a kať jenož to móžachu. Boži dom njepmēdžije ſo wo wſy natwaricž. Wón ſteji wyſoko wyſche wſy, na hórzy, ſam-

lutki a wopuščezeny. Me njepršeczeljo su s tym tež jenož to dozpili, sčtož njehachu. Sčtož chychu podtlóčicz, bu jenož čim šjawišeho a bóle widomne. Groczane pleczenje, i kotrymž su wofnjeschta zyrkwičzi tež dženska hiščeje wobdate, šwědča wo tym, fak su roshorjene njepršeczeljo i kamjenjemi wofna rosbili a twar na wšče móžne wašchnje sadžewali. Wot wyschnočeje bu tuta zyrkwičzka jenož jako „pohrjebniščežowa kapala“ domolena. Me tež to je dobre bylo; nětko špja šwěrní wušnarwarjo ewangelija wokoło pomnika šwojeje twjerdeje wěry a šwojeje wopornuweje luboščeje. Jako šmėdžesche špišaczel tuteho nastawka w jednorej lubošnej zyrkwičzcy přėdowacž, bėšche wona šama jemu wulke, móžne přėdowanje, kotrež njebudže ženje šabycz.

Wšitke tute podawki su katholicu zyrkej pohnułe, žyle druhe šrėdki přšecziwo ewangelštim trjebacž. Přšecziwehanje šo do přšeczelniwoščeje wobroczi a šo by šo roššerjenju ewangelija šadžewalo, bu w Šwėbohovje rjana, wulka katholicu zyrkej natwarjena a wošebity duchowny tam postajena, hacž runje ta wješ tež dale do Šedla šafarowana wosta. To a hiščeje bóle šrudžaze šhonjenje, šo šo mješ nowowobroczenymi tež šalschni bratsja namafachu, kiž wulke pohórščenje dawachu, bė i přšicziwu, šo fak nadžije polne hibanje šasta.

Š fak nětko w Šwėbohovje šteji? Ewangelšich je nětko 70 dušchow, kiž maju horze žadanje po Božim šlowje. Špišaczel tuteho je porėdko tajku nutrnu a wėšče ženje džakowniŃchu šhromadžijnu widžal, hdyžli w Šwėbohovje. Dha budžijche hodžiny dolho rėčecž mohł a wot czežteho džėla špróžni ludžo bychu tola i napjatej nutrnosčcy přšipowšluchali. Šo móže jenemu ša přšipowjedanje Božeho šłowa nėchtó wokoło šchije panycz, je špišaczel dotal tež jenož w Šwėbohovje paršchonžy šhonil, hdyž jeho jedyn šchėdžiwž wokošcha. Šak šo nětko tute žadanje po Božim šlowje špokoji? Š jara njedošahazej mėrje.

(Škónczenje přšichodnje.)

Ša jeho nješnajach.

Šhudemu šchewzej, i mjenom Mėrczinej, kotryž bėšche šebi hižo dolho žadal, Šejuša wohladač, šo jemu nóz džijesche, šo chze tón šbóžnik na druhi džėn i njemu přšiciz. Šso nad tym šonom šradujo Mėrczin na druhe ranje šahe štany a šo i džėlu šhny. Wón šo blisťo k. wofnu šhny, šo by kóždeho widžal, kiž nimo džėšche. Š wješelej nadžiji, kotraž jeho žylu wutrobu napjelni, jeho džėlo derje do přėdka džėšche a i šhwilemi by wón šam i šebi prajil: „Dženska chze mje Šnjes Šejuš wopytačž!“

Šdyž bėšche nėkotre hodžiny džėlal, bu hlódnny a džėšche šebi po šwacziwu. Šako w pinežnej šitwje šwacžesche, jeho woczi na dwė špróžnej nošy panychtej, kotrež šo nimo wofna wlecžeschej. Šemu bėšche žel a wón šhwatašche na hašu a wuhlada žonu, kotraž špróžna a šhablajo male hubjene džėčzo na rukomaj džeržo pomalu nimo štupajche. Wón ju šobu do šwojeje štwiczi wiša, da jej, sčtož mješesche wot šwacziwy wysche a ša džėčzo kuš mlóka přšinjesche. Šdyž bėšchtej šašo wotešchlej, šo wón šašo i džėlu šhny, přšezdo hiščeje na teho Šnjesa čakajo.

Šako wobjedowasche, šašo dwė nošy wohlada, kotrež nimo wofna džėšchtej a wón pošna, šo dyrbjesche to nėchtó byčž, kotryž šo přšezdo murje přšimasche. Mėrczin šašo won šhwatašche a štareho muža nadenžze, kiž móžesche wšchón špróžny lėdma štacž. Wón jeho pod pažu wiša a do jeho štwy wjedžesche, hdyž šwój wobjed i nim džėšesche. Šako bėšche tón štary, pošyljenny přšes dobry, čzoply wobjed, šašo wotešchol, šchewž i nowa šwoje džėlo šapocža; wone pak wjazy fak do přėdka hičž njehašche, dokelž šebi štajnje myšlesche, šo je hižo pol dnja nimo a tón Šnjes přšezdo hiščeje přšichol njeje.

Škóncžnje bu wječor a šrudny šo i wječeri šhny. Šašo nohi wuhlada, ale tón kóčž šo wone šhėšje tam a jow hibachu a jako hlówu i wofnom won tyfny, štary šadpšchėdawařku wuhlada, kotraž šo i hólzom wurėčzowasche. Žona hólza ša rukaw džeržesche a wóšije wolašche: „Tón dyrbi puš dostacž, wón je moje jabłuka franj!“ Mėrczin mēr mješ nimaj ščini a dokelž šedi myšlesche, šo je škóncžnje hlódnny, kotryž je teho hólza wabil, jabłuka franycz, jeho a tu žonu napominasche, i nim do šwojeho bydlenja w pinzy hičž, hdyž jimaj přšeczelnje a šhutnje rėčesche a jeju i jėžju a piežom wofšchewi.

Škóncžnje šo Mėrczin i mērej poda wšchón šrudny, šo bėšche šo podarmo na Šejuša wješeli.

Wón šwry wušny — a hlaj — wón mješesche šašo šon. Šajpředy šo jemu štara žona šjewi i džėšczom na rukomaj,

přšeczelnje na njeho pohlada a šo prašesche: „Mėrczino, šnajesch ty mje?“ Ša to přšiciz štary muž, žona i tym hólzom a jedyn po druhim šo prašesche: „Mėrczino, šnajesch ty mje?“ Duž jemu na dobo šwėtko šesthadža, přšetož wón šebi na Šnjesowe šłowo pomyšli: „Ščtož wy čziniłi šče jenemu bješ tymi mojimi najmješšimi bratrami, to šče wy mi čziniłi.“

Šadny poklad.

Přšed nėkotrými lėtami pucžowasche w Šndiřkej mižionski pomoznik, šo by ewangelijon přšipowjedal, jako na dobo přšiciz čzmicžkanju jeho 6 rubježnikow na konju jėchaznyh nadpadže.

„Ščtó šy ty?“ šo jeho woprašachu, jemu wotežku i ruki torhnywšchi a jeho nuřuju i konja štupicž.

„Ša šym přėdat“, nadpanjenny wotmolni, „pračze mi wy, moji bratsja, ščto wy šče?“

„Ščto? bratsja?“ tarri na njeho šawoščahu, „a nasche mjeno? to tebe ničzo nještara, ale twoje pjenješy chzemy mēčž!“

Bješ dolheho přšemyšlenja wón jim da, ščtož mješesche.

Njedowėrliwi rubježnizy na podate 5 Annas (nėhdže 80 nowych pjenješkw) hladachu a drařtu wot njeho dele štorhachu. Šezėpliwje šebi tón wšchitko lubicž da, prašesche pak wo knihu, kotrež mješesche w šaku. To bėšche nowy štestament, dar mižionara. Šako jeho proštwu wotpořasachu, praji wón: „Šajšrašnišche, ščtož mam, wy tola namafali nješče a mi tež wšacž njemóžecze.“

Přšesšlapnjeni rubježnizy na teho nimale nahcho pohladachu a jeho hrožo napominachu, šo dyrbi to hnydom won dacž, hacž runje pošnacž njemóžachu, hdyž móžesche hiščeje nėšchto ššhowane mēčž. „Wocžatėčze šhwilku“, wón wotmolni a šapocža šhėrlušch w jich rėčzi špewacž, šo šo woni džiwachu. Mjelczo woni na šhėrlušch pošluchachu, kotrehož šhny jim přšes wutrobu džėchu a kotrehož šłowa šo jim tajke džiwne šdachu, na čzoz jim přėdat wopřšicječe šhėrlušcha rošjani a i tym jich wutrobu wotewri, jim šrašny poklad pošaju, kotryž w wutrobje nješesche. Š tón, kotremuž šu klucze nješeskeho šraleřtwa a hele přšepodate wot jeho Wótza, tón tamnym mužam wutrobu wotewri, šo tež tón poklad wysche wšchitkich pokladow namafachu, wo kotrymž bėchu runje špewacž šhšcheli a šo wurubjenemu wšchitko wróčzichu, haj hiščeje 90 rupijow (nėhdže 40 hriwnow) přšidachu.

Ščto i teho nawušnesch?

Šo je to šrašny poklad, kotryž padušchi franycz a rubježnizy rubicž njemóža, poklad, kotryž tež njepršeczelej wutrobu wotewri.

Šnajesch to šrašne wobšedženštwu, wo kotrymž Mat. 6, 19—21 piřane šteji: murju a twjerdžijnu přšecziwo twojim njepršeczelam? Ši. 18, 30.

Šwonkowne, šnutšłowne.

Wóndano mi macž šforžesche na šwojeho 10 lėtneho hólza, šo je tola jara šrudnje, šo dyrbi jemu šti, haj šchtyri kóčž ša džėn prajicž: „Šumny šebi šwojej ruzy, wonej štej wšchej čzornej!“ Šdyž by wón njedželu popoldnju abo w prošdninach přšed mēřto šchol, ryby kóčž, bych jemu prajicž dyrbjala: „Šo mi ty potom šady wokoło domoj džesch, přšetož mje je hařba, hdyž tebe ludžo tajkeho wohladaja.“ Dobrej žonje bėšche wulki troscht, šo móžach jej prajicž: „Nještaracze šo, hdyž budže hólczez 4 abo 5 lėt štarišchi, budže šo přšemėnicž a tež na šwonkowne hladacž.“ To šo mi tež po tych nashonjenjach, kotrež bėch šam čzinił a po macžėrnym wopiřanju duchownje žiweho a derje wobdarjeneho hólza fak šdasche: „Tón hólz budže po šwojim wobdarjenju mēřče pošdžišcho bješ druhimi nėšchto placicž a to budže tež šwonkowne pošacž.“ Ša derje wēm, šo to přšezdo fak njeje. Šle tola — i wjetřcha trjechi. Šwonkowne dyrbi je šnutšłownym přšes jene byčž — a to fak, šo šnutšłowne šwonkowne wobtuježi.

Wóřny po rošřczowanju i tej macžerju mi napřšecziwny wobras přšed woczi štupi. Ša želeřnizy mi i napřšecža mlódy muž šedžesche, kotryž bėšche nėhdže 20 lėt štary. Š fak bėšche wón šwonkowne rjenje šwoblesam! Šjana lėtnja drařta po najnowšchej móđze, rjanu přšedtořchku je šlotom knješkw, rjenje šo šwėczate mařchetu, elegantny šij w bėlej ručžy a nowy žylinder na hlówe, šo wē tež šwoczany šlemař — ščto chzesch wjazy mēčž? Š tola mi, jako na njeho pohladnyh, myšli přšiciz dže: „Šjany šwonkach, ale šajti šnutšłach!“ Ša šym přšesšwėdčenny, šo šo molil nješšym, hdyž šebi myšlach, šo po šwonkownym jeho šnutšłowne nješesche. Bješ darow tón čzłowjek wėšče nješesche. Wón mješesche rjane woblicžo a wošebje wyřoke čzolo. Šle, ale —

ja Boha w cziichim proscach, so chyzl kóždeho mojeho fyna pšched tym jakhowacž. so by swoje hubjene smutskowne sady swonkowneje rjaneje formy khowal.

Teho blédosć, sprózne hladanje, puštosć jeho zyleho waschnja mi powjedachu, kať s tym cžlowjekom štejesche. Woprawdže hdyž by wón tež swonkownje fušć njerodneho napohlada měl, wón by ho mi lěpje lubil, hacž spóbnach, sčto ho sady swonkowneho rjaneho napohlada khowa. Tón knjes Jesuž juntrócz praji: „Wy farijskizy khandi a schlé swonkach cžisćicze, smutskach pať hu wone polne rubjenstwa a žracza. Wy blašni, mēnicze wy, so smutskach je cžiste, sčtož je cžiste swonkach?“ (Luf. 11, 39—40). Wón njeje wěsće swonkownu nječisćosć mēcz chyzl, pšchetož wón ho wješeli nad lilijemi na polu, ale rjana drašta je jemu teho dla tať droha, dofelž jim swonkownje napóšknjena njeje, kať purpurna a šlota krašnosć kralej Salomonej, ale dofelž je wot nutskach won wurošća. Tať njerěka: „Sbožowni hu, kotřiz móža ho kať bohatty muž swonkownje rjenje wobšecacž, ale šbóžni, kotřiz hu smutskownje cžisteje wutroby. Teho dla rěka na druhim mēscze: „Běda wam pišmanučenym a farijskim, wy ludakojo, kiž ho ruuacze kalfowym rowam, kotřez swonkach ho drje šdadža rjane bycz, smutskach pať hu wone polne morwych koscžow a wšchitjeje nječisćosće.“ (Mat. 23, 27). Wo Jesužu njewěmy, kajki wón swonkownje khowěje, ale hdyž jeho smutskowna polnosć žiwjenja ho swonkownje šjewi, potom bēchu cži wučžomnizy w wulkej radošći nad tym, sčtož wohladachu. (Mat. 17, 2—4). Wulkotnje, hdyž móže rěfacž: Smutskownje cžisty a bohatty, potom pať tež swonkownje dobry a khamany; ale šrudnje, hdyž dyrbi ho prajicž: Swonkach rjana drašta, smutskach šrudne byczje.

Domoj.

Daloko na njebju wječžorne jera wotpoczowachu, tať cžicho, kať myšl mēra w dušchi wotpoczuje; a w tym šwětle štejesche wēža blisćeje wšy kať cžorna scžēn. Womaťu pšches hórku pšched mēštom dwē žonje w žarowazej drašće štupašchtej. „Dorka“, šapocza ta jena, „mój dyrbinow nētko tola domoj. Sso kšētro cžmi a wječžorny powětr šymny duwa. Šow wontach drje bēšche ty twoje horjo a šrudobu fušć posabyła. Nētko dyrbiš jašo domoj, hdyž ho wopuščežena cžujecž, dofelž tebi twój muž wšchudžom pobrachuje. Duž starosć jašo na tebe pšchindže, kajke s tobu a s twojimi džēcžimi budže. Ša móžu šebi myšlicž, so by radšcho wontach wošća, hacž so dyrbiš nuts do nudy twojeho doma.“

„Nē! Nē!“ druga wotmolwi, „ja mam žadanje po mojich džēcžoch. Wšyche teho pať mam hiščeže druge „domach“, hdyž na pošlednim mojich wječžorow dōndu. Tam je mój luby Wótž, kotřiz šebi kóždy wokomil na mnje myšli a ho ja mnje štara a džen a hodžinu hižo wē, hdyž mnje domoj šawoła. Tam žane džēlenje wjazy pšches wutrobu njerēže; tam hiščeže ničto bolosće měl njeje. Šdyž šebi na tu domišnu jeno pomyšlu, potom mi šwětko šelhadža, kotremuž nōž teho šwěta ničto šchodžicž nje-mōže. Žana scžēn tuteho šwěta mi tu jašnosć w wutrobje nje-pšchitnje. Šaj, wēra ma tu pšchichodnu domišnu zyle blisťu. Widomne je to šachodne, a njewidomne je to, sčtož wēcžnje woštanje. Ša šym tež pšchi wšchej šrudobje druhdy tať šbóžnje wješela, kať by wšchitko šama jašnosć hacž k Bohu byla a mój duch hižo na wokomil pola njeho pobyl. Šo je mi kať njebiešte wotpoczowanje po cžěžkim, dolšim, křutym džēle.“

Prawa darniwošć.

Šako młodženz Oberlin gymnajij a uniwěrsitu w Štrašburgu wšpytašche, dyrbjesche wón jara lutowacž a wšchelateho parowacž, dofelž mējesche maľo šrēdkow. Teho towaršchojo šebi kšwilu myšlachy, so to Oberlin s nahrabnosću cžini. Šako juntrócz jedyn s nich s nim pšches mōšť džēsche a jemu jeho nahrabnosć porokowasche, wón, so by šwojim šłowam pšches škuff mōž dať, šlēborny křošch je šata wučēže, jón Oberlinej pokasa a do rēki cžišny, šmērom prajo: „Šlaj, Šryžo!“ Oberlin šmērom wošta. Wonať hiščeže daloko šchloj njebēščaj, duž nimo šlepcho prošerija pšchindžeščaj. Nētk Šryž tež tajki pjenjes wučēže, jón towaršchej pokasa, jón šlepemu poda a praji ho k šwojemu towaršchej wobrocžiwšchi: „Šlaj!“

Šslužba lubosće.

Štara, kšuda žona jedyn džen na hašy nēšchto šbēhny a jo šwēdomliwje do rubiškta šawali. Polizista, kotřiz to s daloka widžesche, myšlesche šebi, so je žona nēšchto drohotneho namakala, sčtož dyrbjesche ho wobšedžerjej wrócicž. Wón ja žonu džēsche hacž do kšēže jejneho wobydlenja. Tam pšchischedšchi ho jeje woprašča, sčto bēšche na hašy namakala a šawalila. Wona rubiškto wocžini a k šwojemu špodžiwanju wón šchleńcžany cžrjop wohlada. Ša to praičenje, cžeho dla bēšche tajki cžrjop šbēhnyła, kotřiz ničto winošt njeje, wotmolwi wona: „Šo bychu šebi bošy kšodžaze džēcži nōhi nješranike.“ Šch so bychu wšchitž štarschi runje tať na to džiwalil, šchleńcžane cžrjopy špřtowanjow džēcžom s pučza žiwjenja šrumowacž. Šelko nišy, horja a hřecha by ho wotwobrocžilo.

Nēšchto k rošpominanju.

Še nješmjertna dušcha?

„Še nješmjertna dušcha?“ „Nē“, wotmolwi knjes Wudry; „pšchetož ja šym lēkať, ja šym cžlowiše cžēlo do žyła pšchepřtať, ale ženje hiščeže ničto wot nješmjertneje dušche pštyl nješšym.“

„Šať?“ wotmolwi na to knjes štrowy: „Šozor popadže šebi šchlowroncžka a s pasorami ša jeho rjanym špěwanjom pštašche. Šako ničto nješnamaka, ščžra pšacžka w nadžiji, so móže nētko tež špěwacž, ho pať wšchón džiwasche, jako wón dale mjawčesche, kať přjedy.“

Dwaj druhaj ho tež wo tym rošrēčžowasčtaj. „Šsy ty hižo twoju dušchu cžul?“

Šako dyrbjesche to druhi pšchidacž, ho tamny dale prašchēsche: „Šsy ju hižo woštať, šlyšchal, widžal, cžul?“ Ša to druhi džēsche: „Šsy ty hdy bolosć cžul?“ Šdyž bēšche „haj“ wotmolwił, ho wón dale prašchēsche: „Šsy ty hižo hdy bolosć woštať, šlyšchal, widžal, cžul?“

Šchto nawušnjemy s teho?

* * *

Šaž kšēťje ma cžlowjek njeprawu žadosć, bywa nješmēny šam w šebi. Pšchetož hordy a nahrabny nišdy mēra nima, sčtož pať je kšudeho a ponžneho ducha, kšodži w najlěpšim mērcze. Cžlowjek, kotřiz šam w šebi hiščeže zyle wumřjel njeje, ho w maľych wēžach bōřny špřta a pšchewinje. Pšchetož šlabny w duchu, kotřiz je hiščeže cžēlny a widomnym wēžam pšchihšleny, móže ho s cžěžka wot šemškich žadosćow a lošchtow zyle wotwobrocžicž. Teho dla ho hušto šrudži, hdyž dyrbi ho s nich wučahnyč a ho na teho rošhņewa, kotřiz jemu napšchecžiw šteji. Šdyž pať to cžini, sčtož žada, šwēdomnje jeho kšēči a wobēžuje, pšchetož wón je po šwojej woli cžinił, kotřaz jemu k temu mērcze nješpomha, kotřiz je pštať. Teho dla ho prawy mērcze wutroby nješnamaka pšches to, so cžlowjek šam šwojej woli a žadosćam šluži, ale pšches to, so ho jim pšchecžiwja. Teho dla žadny mērcze njeje w wutrobje cžēlneho cžlowjeka ani w tym, kotřiz je ho šemškim wēžam poddať, ale w wutrobje horliwego, duchowneho cžlowjeka.

Ššłowa pobožneho Šhomaša a Šempis.

* * *

Pšchetož jow teži, jow leži. Šchtož teho muža, kotřiz rēka Šesuž Šhryštuš, Boži Šsyn, kotřehož my šchescžijenjo přēdujemy, praweho a cžisťeho nima, ani mēcz nochze, tón woštaj bibliju na pokoj, to ja radžu, wón ho wēšče štořēži a bywa, cžim wjazy šchuduje, cžim šlepšchi a džiwišchi, njech je žid, turka, šchescžijan abo ša kajtehožkuliž ho wuškwaluje. (Luther).

„Šomhaj Šóh“ je wot nētko niz jenož pola knjesow duchownych, ale tež we wšchēch pšch-dawařnjach „Ššerb. Šlowin“ na wšach a w Budyšchinje doštač. Ša sčtwórcž lēta placži wón 40 np., jenotliwe cžišća ho po 4 np. pšchedawaju.